

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, สำนัก. การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง.

นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547 – 2556. มปป.

กนกวรรณ ฐราวรรณ. 2545. **บันทึกประสบการณ์ของผู้หญิงที่ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม,**
รายงานผลการวิจัย. โครงการรณรงค์เพื่อสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ สภาประชากร
สำนักงานประเทศไทย.

กระบี่ ชลวิทย์. 2543. **ครอบครัวที่มีคุณภาพในทัศนะของพนักงานธนาคารทหารไทย**
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรัณย์พิชญ์ โคตรประทุม. 2546. **การปรับตัวของครอบครัว เมื่อมีสมาชิกได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ**
อย่างรุนแรง ตามทฤษฎีภาวะวิกฤตครอบครัวของอิลล์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง.(2547). **สถานการณ์ทางสังคม,**
รายงาน. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มกราคม- มีนาคม 2547)

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. 2548. **รายงานสถานการณ์ครอบครัว**
มิติแห่งการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กุกยา ดันติผลาชีวะ. 2542. **การพัฒนาสารสนเทศเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชน.**
วารสารการศึกษาปฐมวัย 7(ตุลาคม 2546): 16-23.

กุกยา ดันติผลาชีวะ. 2542. **เอกสารคำสอน การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย**
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กุกสุมา พลแก้ว. 2544. **แม่หม้าย: การปรับตัวทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้หญิงในสังคมชนบท**
ภายหลังการหย่าร้าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชามานุษยวิทยา
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กุกลาบ รัตนสังฆธรรม และคณะ. 2541. **รายงานการวิจัยเรื่อง สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหา**
ยาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรก คาร์ล และณนทธร ไชยเพชร. **เพื่อนบอกเพื่อนข้างถนน.** 2545.

- เกศินี เกิดอนันต์. 2539. การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขนิษฐา จงพิพัฒน์วิมลชัย, 2541. แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับชุมชนชนบทของ
วิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. ในปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพฯ, 2543
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2537. ครอบครัว. กรุงเทพมหานคร:
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะอนุกรรมการพัฒนาครอบครัวและแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กและสตรี. 2541. นโยบายและ
แผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- จิรวัจน์ บุญมาเลิศ. 2547. การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจผู้ปกครองชาวไทยมุสลิมด้วยวิธีการ
มุขาวะเราะหฺ เรื่องการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปฐมวัยที่กำพร้า.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริยาพร ไบหาญ. 2546. การส่งเสริมความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของเออร์บาช.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนรัตน์ อ้อยหวาน, ผู้จัดทำ. รายงานประจำปี 2006 (2549) พันธกิจ บ้านพระคุณ.
เอกสารอัดสำเนา.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2525. เอกสารคำสอนวิชา 411651: สังคมวิทยาการศึกษา.
ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2534. พื้นฐานการศึกษา หลักการและแนวคิดทางสังคม. ภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิรวัดน์ นิเจนตร. 2528. การศึกษากับพัฒนาชุมชน. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 269
ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. 2529. เด็กและวิกฤตการณ์ในครอบครัว. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชาลินี สุริยนเปล่งแสง. 2547. การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม และ
ลักษณะการเป็นพ่อแม่ของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีบุตรปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. 2543. การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. 2534. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณาดา ชงธรรมรัตน์. 2549. ผลของโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมพื้นฐานเด็กปฐมวัยออทิสติก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติภัทยา หวังเจริญ. 2543. ปัจจัยที่สนับสนุนความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว, รายงานการวิจัย.
กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- ณัฐกานต์ จิตต์สงวน. 2546. ปัจจัยด้านปฏิบัติเพื่อการสร้างเสริมครอบครัวไทยให้เข้มแข็ง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐษา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. 2548. ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว: ปัจจัยแวดล้อม การฝ่าวิกฤต และ
ปัญหาของครอบครัว. มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว.(เอกสารอัดสำเนา).
- คุณฤ โยเหลา และคณะ. 2545. “ความเข้มแข็งของครอบครัว: ครอบครัวสุขภาพดี”
วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 8, 1(กันยายน 2545).
- ตรีณัฐ ชงไชย. 2540. ปัจจัยความเครียดภายในครอบครัว และวิธีจัดการกับปัญหาของวัยรุ่นที่อยู่ใน
ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว และครอบครัวปกติ ศึกษาในนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชา
จิตเวชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีรัศมี ธนาคม. 2518. ตำราครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่ง
ประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. 2545. สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

- นิตยา ไสงาม. 2543. การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
สำหรับผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในจังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทา วิศิษฐ์โสภาก. 2534. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา สว. 262 สังคมวิทยาการศึกษา
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัครสำเนา).
- นิกา ทองไทย. 2525. หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนสำหรับพ่อแม่ในชุมชน
เกษตรกรรมชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นโยบาย และแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, สำนัก. 2540. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออก
กลางคั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น, รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นรเศรษฐ์ ศรีแก้วกุล. 2545. การพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง เรื่อง การป้องกันปัญหา
ยาเสพติดในเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บวร พุทธวจนะ. 2536. การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประทุมวดี ปิยธรรมศิริ. 2550. ชีวิตการทำงานและสวัสดิการสำหรับมารดาที่เลี้ยงดูบุตรตามลำพัง.
สารนิพนธ์หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประเวศ ะสี. ในปฏิบัติการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพฯ, 2543
- ประเวศ ะสี. 2541. “เด็ก...การลงทุนเพื่ออนาคตไทย.” ปาฐกถาในการสัมมนา.
วันที่ 14 มกราคม 2541 ณ โรงแรมแกรนด์ไฮแอทเอราวัณ กรุงเทพฯ.
- ประเวศ ะสี. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อแก้ความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน.
สถานปฏิรูป. 3(มีนาคม 2543).
- ปาน กิมปี. 2540. การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเอง
ของชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แผ่นพับประชาสัมพันธ์ บ้านพักเด็กและครอบครัว กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักป้องกัน
 ปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- แผ่นพับประชาสัมพันธ์ สสส. คุณ คืออีกหนึ่งพลังร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ. สำนักงานกองทุน
 สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว กระทรวงศึกษาธิการ.
 พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา. (เอกสารอัดสำเนา).
- พิมพ์ร่ำไป สุทรราชู. 2549. แนวทางการสร้างเสริมศักยภาพของแม่คนเดียวที่เลี้ยงลูก.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสตรีศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม และจินตนา กล้ายประยงค์. การศึกษาสำหรับชีวิตครอบครัว.
 วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ 4, 1-2-3 (มกราคม-เมษายน) 2546: 15-20.
- พวงเพ็ญ ชูณหปราณ และคณะ. 2543. การปรับตัวของสตรีที่เลี้ยงดูบุตรตามลำพังในชุมชนเมือง
 กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสนันท์ อัครวิทย์. 2547. การตัดสินใจดำรงครอบครัวและการปรับตัวของมารดานอกสมรสในเขต
 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมทินี พงษ์เวช, บรรณาธิการ. 2551. รายงานประจำปี 2550 สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี.
 โรงพิมพ์ เอ็ดดิสันเพรส : กทม.
- เยาวดี สุวรรณาคะ. 2543. ผลของกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างพลังที่มีต่อการพัฒนาแกนนำ
 สุขภาพประจำครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาพัฒนศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). การพยาบาลครอบครัว: แนวคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ:
 วีเจ พรินติ้ง.
- รัตนพงษ์ จันทะวงษ์. 2546. ทูทางสังคมที่สัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษา
 ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
 สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
 นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- วิกร ดันทวาทโธ. 2528. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วันวิสาห์ ต้นตระกูล. 2545. การศึกษารูปแบบชีวิตของมารดาที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเพียงคนเดียว
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรยา กาญจนชาติ. 2533. การศึกษาผลของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการสอนความคิด
รวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณิ แกมเกตุ. 2545. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการ
พึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนชนบท. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วรวิไล โรมรัตน์พันธ์. 2548. ทูทางสังคม. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชน
เป็นสุข (สรส.).
- ศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์ศิริ. 2534. สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางใหญ่
จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิรินารด วัฒนกุล. 2537. การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นของเด็กปฐมวัย
ที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ร่วมแรง ร่วมใจ สายใยผูกพัน”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร ช่างเขี้ยว. 2550. “แม่เดี่ยว” ชีวิตที่ต้องสู้: กรณีศึกษา ผู้รับบริการของสหทัยมูลนิธิ
บ้านบางกล้วย นอก ตำบลนาคา กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง. สารนิพนธ์
ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัจญา สัจญาวิวัฒน์. 2543. ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัจญา สัจญาวิวัฒน์. 2544. สังคมวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล. 2548. รายงานการวิจัย
โครงการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายและมาตรฐาน
ครอบครัวเข้มแข็ง. (เอกสารอัดสำเนา).
- สถาบันครอบครัวรักลูก. 2548. จากเมล็ดพันธุ์สู่ต้นกล้าที่งดงาม. กรุงเทพฯ: สถาบันครอบครัว
รักลูก. (เอกสารอัดสำเนา).

- สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเทอร์เน็ต โพลล์. 2547. ปัญหาและความคาดหวังในการดำเนินชีวิตของ
ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว(Single Parent): กรณีศึกษาพ่อหรือแม่ที่เลี้ยงลูกตามลำพังที่
เป็นสมาชิกโครงการพัฒนาเครือข่ายพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเครือข่าย
ครอบครัว. (เอกสารอัดสำเนา).
- สุธิดา ฉายาลักษณ์. 2531. การศึกษาสาเหตุและปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี
ผู้ป่วยสุติกรรม โรงพยาบาลราชวิถี ระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2531.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาวดี จันทวานิช. 2542. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุธิดา ภักดีบุญ. 2548. การวิจัยพหุเทศ : กรณีศึกษาของระบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีรา น้อยจันทร์. 2530. การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ครอบครัวผู้ใช้บริการศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุคืนแดงและครอบครัวสมาชิก
ชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสงฆ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุพัตรา ไบสมุท. 2543. การประยุกต์ใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมต่อการให้บริการสำหรับ
มารดานอกสมรส ศึกษาเฉพาะกรณีสหทัยมูลนิธิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. 2534. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุนน อมรวินวัฒน์. 2546. หนังสือชุดการพัฒนาครอบครัว “บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนา
คุณธรรมและวัฒนธรรม”. กรุงเทพมหานคร: สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.
- สุนนมาลย์ พิพัฒน์บวร. 2547. การปรับตัวของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยภาวะวิกฤต.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบูรณ์ ศาลาชีวิน. 2526. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
- สมพงษ์ จิตระดับ สุอังกะวาทีน. ครอบครัวศึกษา: ปฏิสัมพันธ์เรียนรู้ร่วมกัน. วารสารครุศาสตร์
30(มีนาคม-มิถุนายน 2545): 32-33.

- สมพงษ์ จิตระดับ และศิริชัย กาญจนวาสี. 2541. รายงานการวิจัยการศึกษาขนาดของปัญหาและสาเหตุของเด็กถูกปล่อยปละละเลย: แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี.
- สมศักดิ์ แก้วคำ. 2547. การศึกษาความต้องการและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับนักเรียนดาวน์ซินโดรมที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจากชายเป็นหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดี ประทุมราช, ผู้แปล. ลีค โคนา, โทมัส เขียน. 2545. การให้การศึกษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุริชัย หวันแก้ว. 2543. รายงานการวิจัยแบบแผนการเรียนรู้เกี่ยวกับชนบทในมหาวิทยาลัยไทย สังเคราะห์ในภาพรวม. โครงการวิจัยแบบแผนการเรียนรู้เกี่ยวกับชนบทไทย ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุวิจฉรา เปี่ยมญาติ. 2536. บริการรับเลี้ยงเด็กกลางวันสำหรับเด็กด้อยโอกาสในสังคม วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 8 (มกราคม-ธันวาคม 2536).
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544. จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.
- สุภาพจิต, กรม. สาธารณสุข, กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ., 2543.
- สวัสดี ภูทอง. 2546. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต สำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุ้นตา นพคุณ. 2527. การเรียนการสอนผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2541. จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2545. จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อภิญา เวชชัย. 2546. รายงานการวิจัยการศึกษาทบทวนสภาวะการณ์ปัญหาปัจจุบันของครอบครัวไทย และข้อเสนอต่อนโยบายการพัฒนาสถาบันครอบครัว. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรสม สุทธิสาคร. 2546. ชีวิตคู่(ไม่)รู้กัน. กรุงเทพฯ: สารคดี.

- อาชัญญา รัตนอุบล. 2540. กระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: บริษัท ประชาชน จำกัด.
- อนามัย, กรม. สาธารณสุข, กระทรวง. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แนวปฏิบัติการให้อาหารทารก, มปป.
- อาอุ้ย. 2548. เพื่อนร่วมทาง. มัชฌมา บรรณากรรม, บรรณาธิการ. **Your Life Inspires Me: เธอคือแรงใจ.** กรุงเทพมหานคร: โครงการพัฒนาเครือข่ายครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว.
- อำไพรัตน์ อักษรพรหม. ในประมวลสาระชววิชาการบริการและช่วยเหลือครอบครัว หน่วยที่ 1- 5. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี, 2547.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, S., A. and Sabatelli, R., M. 1999. **Family Interaction A Multigenerational Developmental Perspective.** USA: Allyn and Bacon.
- Askevold, O., H. 1990. Support for lone parent in Norway. In **Lone-Parent Families: The economic challenge.** Paris: Organization for Economic Co-operation and Development.
- Bahr, S., J. 1989. **Family interaction.** New York: Macmillan Publishing.
- Brooks, Jane B. **Parenting.** Third Edition. Mayfield Publishing Company. CA: 2001
- Daniels, C., R., ed. 1998. **Lost Fathers: The Politics of Fatherless in America.** Basingstoke: Macmillan Press.
- Duncan, G., J., and Rodgers, W. 1990. Lone-parent Families and their Economic problems: transitory or persistent." In **Lone-Parent Families: The economic challenge.** Paris: Organization for Economic Co-operation and Development.
- Ergas, Y. 1990. Child-care policies in comparative perspective: An Introductory Discussion. In **Lone-Parent Families: The economic challenge.** Paris: Organization for Economic Co-operation and Development.
- Furr, A., L. 1997. **Exploring human behavior and the social environment,** Boston: Allyn and Bacon.
- Goldenberg, H. 1998. **Counseling today's Families.** Pacific Grove: Books Cole Publishing.
- Hantrais, L. 1996. **Families and Family Policies in Europe.** New York: Longman Publishing.

- Hutter, M. 1998. **The Changing Family**. Boston: Allyn and Bacon.
- Jones, C., L. 1995. **The Futures of the Family**. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Robison, M. 1993. **Family transformation through divorce and remarriage: A systemic approach**. Routledge.
- Rowlingson, K. and McKay, S. 2002. **Lone Parent Families Gender, Class and State**. Essex: Pearson Education Limited.
- Seifert, K., L. 1997. **Child and Adolescent Development**. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Smith, M. 1997. Psychology's Undervaluation of Single Motherhood. **Feminism & Psychology**. Vol. 7.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

- การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **สถานการณ์ภาวะวิกฤตและแนวโน้มในอนาคตของครอบครัวไทย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.women-family.go.th> 2005
- เกี่ยวกับ กศน. [Online]. Available from: http://www.nfe.go.th/nfe_v2/frontend/theme/fe_mission.php?Submit=Clear [2006, October 11].
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ. **สรุปผลการสัมมนาระดับชาติ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://social.nesdb.go.th/nesdbsoc/doc/%20pdf> [21 กรกฎาคม 2549]
- แผ่นพับยุทธศาสตร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข แหล่งที่มา: <http://www.dmh.go.th/plan/FormRptDmh/view.asp?id=47>

ภาษาอังกฤษ

- Academic Resources. [Online]. Available from: http://www.socc.edu/serv_resrc/alsp/index.html [2006, October 1].
- Determining Needs of a Hard-To-Reach Audience. *Journal of Extension* www.joe.org January 1983 Vol 21 No.1 [online]. Available from: www.joe.org/joe/1983_january/a1.html [2005, November 24].
- Dover Community News: Program offered for single parents. [Online]. Available from: http://www.seacoastonline.com/2003news/dover/d3_14h.htm [2006, October 4].
- Endicott College-keys to Degrees Program. [Online]. Available from: <http://www.endicott.edu/servlit/RetrievePage?Site=endicott&Page=SingleParProg> [2006, October 1].

- FC-Cleveland-Spotlight On. [Online]. Available from: http://foundationcenter.org/cleveland/spotlight/cl_spotlight_030103.html [2006, October 1].
- Front Range Community College. [Online]. Available from: <http://www.frontrange.edu/FRCC/Templates/FRCC7.aspx?id=1701> [2006, October 4].
- Lessons Learned from FIPSE Projects III. [Online]. Available from: <http://www.ed.gov/about/offices/list/ope/fipse/lessons3/ewash.html> [2006, October 3].
- Metro/Single Parent Homemakers. [Online]. Available from: <http://www.mccneb.edu/learningcommunities/singleparenthomemaker.asp> [2006, March 23].
- Raise The Nation Foundation [Online]. Available from: <http://www.raisethenation.org/> [2006, October 3].
- Research Summary, By Alan Marsh and Sandra Vegeris. [Online]. Available from: <http://www.dwp.gov.uk/asd/> [2006, May 10].
- ScholarHouse Program for Single Parents. [Online]. Available from: http://www.kyhousing.org/uploadedfiles/HFC/Rental_Production/ScholarHouseGuidelines.doc [2006, October 4].
- Single Mom benefits. [Online]. Available from: <http://www.singlemothers.org/singlemombenefit.html> [2006, October 4].
- Single Parent and Displace Homemakers. [Online]. Available from: <http://kapiolani.hawaii.edu/object/spdh.html> [2006, October 1].
- Single Parent Program. [Online]. Available from: <http://www.edison.edu/studentservices/singleparent/index.shtml> [2005, November 24].
- Single Parent Program. [Online]. Available from: <http://www.iecc.edu/Perkins/singleparent.html> [2006, October 1].
- Single Parents Reaching Out For Unassisted Tomorrow (SPROUT) [Online]. Available from: <http://www.bw.edu/stulife/reslife/halls/sprout/> [2006, October 4].
- Single Parent Scholarships. [Online]. Available from: <http://marriottschool.byu.edu/aid/singleparent.cfm> [2006, November 24].
- Single parent Scholarships-Scholarships from Single Parents. [Online]. Available from: http://singleparents.about.com/od/scholarships/tp/Search_Scholar.htm [2006, October 3].
- Single Parent seminars, tele-Classes, school and Support. [Online]. Available from: <http://www.makinglemonade.com/telesup.htm> [2006, October 4].

Spokane Community College Single Parent Program News, January 2005. [Online]. Available from: http://www.scc.spokane.edu/stsrv/hb/_does/sp_winter_2005.pdf [2006, October 4].

Texas Attorney General. [Online]. Available from: <http://www.oag.state.tx.us/Child/resources.shtml> [2006, October 1].

UW-Madison Single Parent Scholarships. [Online]. Available from: http://www.dcs.wise.edu/services/finanserv/SP_scholars.htm [2006, October 3].

สัมภาษณ์

กมล รอดคล้าย,ดร.. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2552.
กฤษร เลิศสุริยะกุล. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ. สัมภาษณ์,
24 กุมภาพันธ์ 2552

เฉลิมศรี เป็งพะมัง. นักสังคมสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัว (กทม.). สัมภาษณ์, 22
สิงหาคม 2551.

ชนรัตน์ อ้อยหวาน. หัวหน้าพันธกิจ บ้านพระคุณ. สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2551.

ฐานิชา ลิ้มพานิช. ผู้ประสานงานโครงการครอบครัวในสภาวะยากลำบาก มูลนิธิเครือข่าย
ครอบครัว. สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2551.

ปรียาพร บุญแก้ว. นักสังคมสงเคราะห์ บ้านพักฉุกเฉิน (ดอนเมือง). สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2550.

เมทินี พงษ์เวช. ผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

วันชัย บุญประชา. ผู้จัดการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวและผู้จัดการแผนงานสภาวะครอบครัว
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม
2549.

ศรินทิพย์ นิ่มแสง. นักจิตวิทยา บ้านพักฉุกเฉิน (ดอนเมือง). สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2550.

สุริยเดว ทรีปาตี, นพ.. หัวหน้าคลินิกวัยรุ่น สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีและผู้จัดการ
แผนงานสภาวะเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). สัมภาษณ์,
25 กุมภาพันธ์ 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก : เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แนวคำถามสัมภาษณ์พ่อหรือแม่คนเดียว (Single Parents)

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว (Educational Promotion Guidelines to Enhance the Strength of Single Parents' Families)

แนวคำถามแบบสัมภาษณ์ แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพครอบครัว และความต้องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว
พ่อหรือแม่คนเดียว

ตอนที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

ตอนที่ 1 สภาพครอบครัว และความต้องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว
พ่อหรือแม่คนเดียว

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น ภูมิลำเนา อายุ การศึกษา อาชีพ เป็นต้น
2. ภูมิหลังครอบครัว เช่น ลักษณะการได้รับการเลี้ยงดู สถานภาพครอบครัวพ่อแม่ จำนวนพี่น้อง เป็นต้น
3. สถานการณ์การเข้าสู่การเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
4. สภาพที่เผชิญเมื่อเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
5. ลักษณะความสัมพันธ์กับพ่อหรือแม่ของลูกและความคาดหวังต่อการมีชีวิตครอบครัว
6. ความต้องการพัฒนาครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
7. ความเปลี่ยนแปลงและความต้องการเรียนรู้เมื่อเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
8. ความคาดหวังสำหรับครอบครัวในอนาคต

ตอนที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

1. ความรักและผูกพันระหว่างตนเอง(พ่อหรือแม่คนเดียว)และลูก เช่น ก่อน-หลังคลอด ความรู้สึกต่อการเป็นพ่อหรือแม่ เป็นต้น
2. ลักษณะการปรับตัวเมื่อเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว เช่น การทำบทบาทความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง การศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น
3. สภาพปัญหา และความสามารถในการแก้ไขปัญหาเมื่อเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

4. แหล่ง/บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาต่างๆ เช่น ตนเองและ/หรือลูกเจ็บป่วย
ปัญหาเศรษฐกิจ ความเครียด เป็นต้น
5. แหล่งความรู้ที่สามารถนำความรู้มาใช้เมื่อเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
6. ความเป็นอยู่ในปัจจุบัน(สุข/ทุกข์)
7. การวางแผนอนาคตครอบครัว เช่น ลูก การศึกษา ที่อยู่ อาชีพ คู่ชีวิต เป็นต้น

แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม

สถานที่.....

วัน..... เดือน พ.ศ.

เวลา น.

ครั้งที่.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ - นามสกุล.....

 พ่อหรือแม่คนเดียว ผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับพ่อหรือแม่คนเดียว

วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล

 การสัมภาษณ์ การสังเกต

ข้อมูล	ข้อสังเกต

แนวคำถามสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว (Educational Promotion Guidelines to Enhance the Strength of Single Parents' Families)

ชื่อ - นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
หน่วยงาน/องค์กร.....
อายุ ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา..... อายุงานปี
ติดต่อได้ที่
วันที่ เวลา สถานที่
ครั้งที่

แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

1. ที่มา และประสบการณ์การทำงานวิชาชีพ
2. สภาพปัญหาครอบครัวพ่อหรือ แม่คนเดียว และลักษณะบริการต่าง ๆ หน่วยงาน/องค์กร
3. กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
4. ปัจจัยเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว
5. การทำงานในลักษณะความร่วมมือ เครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวเป็นเช่นใด
6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (เพื่อนำสู่การส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวที่เป็นวัยรุ่น)

การสนทนากลุ่ม

เรื่อง

แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

พ่อหรือแม่คนเดียว: พ่อหรือแม่วัยรุ่น

แนวการสนทนากลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง/บุคคลากรของหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์ทำงาน
พัฒนาครอบครัวเสริมสร้างการเรียนรู้แก่ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวหรือครอบครัววัยรุ่น

- ชื่อ - นามสกุล
- อายุ ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา.....
- ชื่อหน่วยงาน/องค์กร
- ตำแหน่งงาน อายุงาน ปี
- ลักษณะงานที่ทำมาก่อนตำแหน่งในปัจจุบัน.....

▪ ความคาดหวังจากการเข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งนี้

1.
2.
3.

▪ ที่อยู่ติดต่อได้ที่(ปัจจุบัน)

-
-
-

แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม

1. ความเข้มแข็งของครอบครัว มีคุณลักษณะหรือองค์ประกอบที่สำคัญคืออะไร
2. สภาพและปัญหาของความเข้มแข็งของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว(กรณีวัยรุ่น อายุไม่เกิน 25ปี) คือ อะไร(จัดลำดับความสำคัญ)
3. แนวทางการพัฒนาด้านการศึกษาหรือ/และขยายบริการสวัสดิการครอบครัวเพื่อเสริมสร้างให้สมาชิกครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวได้เรียนรู้และพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว
 - 3.1 ด้านเนื้อหา/สาระ และรูปแบบ/วิธีการ
 - 3.2 มาตรการ กลไกการดำเนินการ และบุคคล/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

การสนทนากลุ่ม
เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ
ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

แนวการสนทนากลุ่มตัวอย่างพ่อหรือแม่คนเดียว แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มรายบุคคล

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มรายบุคคล

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – นามสกุล..... อายุ ปี

ระดับการศึกษา.....

อาชีพ..... ศาสนา.....

ที่อยู่ปัจจุบัน(ที่ติดต่อได้)

.....
.....
.....

2. เมื่อพูดถึง “ครอบครัวเข้มแข็ง” คุณนึกถึงอะไร เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....
.....

3. เวลาที่ครอบครัวมีปัญหา ข้าพเจ้าแก้ไขจัดการปัญหา

ได้ตลอด เพราะ.....

ได้บ้างไม่ได้บ้าง เพราะ.....

ไม่ค่อยได้ เพราะ.....

4. ข้าพเจ้าคิดว่า ความเป็น “แม่” คือ

.....
.....

5. บุคคลที่ข้าพเจ้าสนิมสนมมากที่สุด

■ บุคคลที่ข้าพเจ้าสนิทสนมมากที่สุดในครอบครัว

มี โปรกระบุความสัมพันธ์

ไม่มี

■ บุคคลที่ข้าพเจ้าสนิทสนมมากที่สุดนอกครอบครัว

มี โปรกระบุความสัมพันธ์

ไม่มี

6. ในแต่ละวันข้าพเจ้ามีภาระกิจในชีวิตประจำวัน โดย

6.1 บุคคลที่ข้าพเจ้าใช้เวลาอยู่ร่วมด้วยมากที่สุด คือ

6.2 ช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ามีความสุขคือการทำอะไร กับใครบ้าง

.....

6.3 ช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ามีความกังวล ไม่สบายหรือทุกข์ใจคือการทำอะไร กับใครบ้าง

.....

7. บุคคลที่ข้าพเจ้ารักมากที่สุด 3 คน คือใคร เพราะเหตุใด(ตัวเองหรือผู้อื่นก็ได้)

ชื่อ.....

เพราะว่า.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

เพราะว่า.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

เพราะว่า.....

.....

.....

.....

.....

8. หากข้าพเจ้าสามารถขอพรที่เป็นจริงได้ พร 3 ประการดังกล่าว ได้แก่

8.1

8.2

8.3

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว

ประเด็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม(รวม)

1. ครอบครัวในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. การเผชิญสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ของครอบครัว คุณเรียนรู้การจัดการแก้ไขปัญหาจากที่ไหน อย่างไร
3. ปัญหาครอบครัวในลักษณะใดที่คุณคิดว่าสามารถแก้ไขจัดการได้ และปัญหาลักษณะไหนที่คุณต้องการให้มีผู้อื่นมาให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ในลักษณะไหน เพราะเหตุใด
4. ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมอื่น

การวิจัย(วิทยานิพนธ์) เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ
ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2: แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว(พ่อหรือ
แม่คนเดียว

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี
2. สาขาวิชา/ ระดับการศึกษา.....
3. ตำแหน่งงาน(ปัจจุบัน) และภาระงานที่รับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

3. คุณลักษณะ หรือ องค์ประกอบของ “ครอบครัวที่เข้มแข็ง” คือ

.....

.....

.....

.....

4. ประเด็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2: แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว(พ่อหรือแม่คนเดียว

1. ความรู้ที่ครอบครัวแม่คนเดียวกับครอบครัวโดยทั่วไป(ครอบครัวที่มีพ่อและแม่) เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ท่านคิดอย่างไร ต่อคำกล่าวที่ว่า “แม่คนเดียว(อายุไม่เกิน 25 ปี) ที่มีระดับเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ต้องการชุดความรู้เดียวกันแต่แตกต่างวิธีการในการดำเนินการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว
3. การให้การศึกษาสำหรับแม่คนเดียว(อายุไม่เกิน 25 ปี) ควรเป็นในลักษณะใด(ระบบ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ) เช่น โรงเรียนสายสามัญ(ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา), ระดับอาชีวะ/อนุปริญญา และมหาวิทยาลัย, การศึกษานอกระบบ และกรณีหลุดจากระบบการศึกษา/ทำงานเพื่อหารายได้/อยู่ระหว่างงาน ฯลฯ
4. สวัสดิการที่แม่คนเดียวควรได้รับเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว มีอะไร และรูปแบบควรเป็นอย่างไร
5. เด็กในช่วงวัย 0-6 ปี ที่เป็นลูกในครอบครัวแม่คนเดียว ต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ และ/หรือสวัสดิการใดบ้าง เพื่อช่วยในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวแม่คนเดียว
6. ปัจจุบันระบบการดำเนินการในการพัฒนาครอบครัวแม่คนเดียวในสังคมไทย ท่านคิดว่า มีจุดแข็งใด และข้อควรพัฒนาควรเป็นเช่นใด
7. ท่านมีข้อเสนอแนะสำหรับชุดความรู้สำหรับแม่คนเดียว และผู้ที่เกี่ยวข้อง(พ่อ แม่ เครือญาติ ครู แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักนันทนาการ นักจิตวิทยา และนักกฎหมาย ฯลฯ) เป็นอย่างไร
8. ท่านคิดอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่า “ประเทศไทยในปัจจุบันยังขาดหน่วยงาน/องค์กร และนักวิชาชีพที่มีความชำนาญด้านเยาวชน โดยเฉพาะ”
9. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

... ขอขอบพระคุณในการเป็นส่วนร่วมที่สำคัญในการสร้างสรรค์พัฒนาครอบครัวไทย ...

ภาคผนวก ข : รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นพ. สุริยเดว ทรีปาตี หัวหน้าคลินิกเพื่อนวัยทีน สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และผู้จัดการแผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
2. ดร. กมล รอดคล้าย ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายกุลธร เลิศสุริยะกุล ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน จ.สมุทรปราการ

รายชื่อบุคคลของหน่วยงาน/องค์กร ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม(FOCUS GROUP DISCUSSION)

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
1. อ. สมชาย จูติรัตนอัสวี	นักวิชาการศึกษา/ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
2. อ. พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย	ศึกษานิเทศก์/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กทม. 2
3. นางสาวบุญล้อม กานต์ศักดิ์สรายุ	รองผู้อำนวยการสหทัยมูลนิธิ/สหทัยมูลนิธิ
4. นางฐาณิษา ลิ้มพานิช	ผู้ประสานงานโครงการครอบครัวในสภาวะยากลำบาก/ มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
5. นางศิรินทิพย์ นิ่มแสง	นักจิตวิทยา/ บ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ฯ
6. นายจักรกริสัน จันท์แสง	พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก(นักกฎหมาย)/ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
7. ครูธนา ผินกลับ	พนักงานพินิจฯ(ครู)/ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก กระทรวงยุติธรรม

ภาคผนวก ค : รูปภาพกิจกรรมการสนทนากลุ่ม

รูปกิจกรรมการการสนทนากลุ่ม(FGD) : กลุ่มเจ้าหน้าที่/ ผู้ปฏิบัติงาน

การประชุม VCD ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว

การนำเสนอข้อค้นพบเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

การอภิปรายในการสนทนากลุ่ม

การมอบของที่ระลึกแก่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม โดย ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

รูปกิจกรรมการสนทนากลุ่ม(FGD) : กลุ่มแม่คนเดียว

กิจกรรมเตรียมความพร้อมด้วยเกมนันทนาการ

กลุ่มย่อย และพักรับประทานอาหารว่างด้วยกัน

กลุ่มรวมและร่วมอภิปราย

ปิดท้ายด้วยการมอบของที่ระลึกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ฯ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมาลี จิรวัดนานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษาปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลงานตีพิมพ์ pocketbook เรื่องแม่ผู้ไม่ยอมแพ้ (SINGLE MOM) เป็นนักวิชาการและนักวิจัยอิสระ ปัจจุบันเป็นอาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

